

PROVINCIE UTRECHT

HANDHAVINGSPLAN 2016-2022 N2000-GEBIED BOTSHOL

Colofon

Datum

November 2015

Opgesteld door

RUD Utrecht, team HHBWN en Provincie Utrecht, afdeling Fysieke Leefomgeving,
team Natuur en Landbouw

In opdracht van

Provincie Utrecht met medewerking van Natuurmonumenten, Waternet,
Politie Utrecht en gemeente De Ronde Venen.

Adresgegevens opdrachtgever

Provincie Utrecht
Postbus 80300
3508 TH Utrecht
<https://www.provincie-utrecht.nl/>

Fotografie

Provincie Utrecht
Pier 19, Utrecht

Gemeente
De Ronde Venen

Natuurmonumenten

Regio Utrecht

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	PROGRAMMATISCH EN CYCLISCH	6
2.1	Scope van handhaving	7
3	HANDHAVEN IN BOTSHOL	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Botshol	9
3.2.1	Natura 2000 Botshol	9
4	PROBLEEMANALYSE	11
4.1	Gebiedsbeschrijving	11
4.1.1	Beheer en eigendom	13
4.2	Doelgroepen	14
4.3	Instandhoudingdoelstellingen in het beheerplan	15
4.3.1	Achtergrond	15
4.4	Knelpunten	15
4.4.1	Toename fosfaatgehalte oppervlaktewater	15
4.4.2	Vermesting	15
4.4.3	Verzuring en afname mineralenaanvoer	16
4.4.4	Veranderingen in de zoet-zout-gradiënt (chloridegehalte) van het oppervlaktewater	16
4.4.5	Uitblijven van het ontstaan van nieuwe verlandingen	16
4.4.6	Schade aan het ecosysteem door soorten	16
5	PRIORITEITEN EN DOELEN VAN DE HANDHAVING	17
5.1	Inleiding	17
5.2	Methodiek	17
5.3	Risicoanalyse van de objecten	18
5.4	Nadere beschouwing van de handhavingsprioriteiten	19
5.4.1	Verbod op / verkeerd gebruik van bestrijdingsmiddelen	19
5.4.2	Beheer van riet en ruigte	19
5.4.3	Bemesten van percelen	19
5.4.4	Sportvissen vanaf het water	20
5.4.5	Veehouderij	20
5.4.6	Wandelen op paden in broedseizoen	20
5.5	Toelichting van de niet gekozen handhavingsprioriteiten	21
5.5.1	Uitbaggeren van watergangen niet volgens de gedragscode	21

5.5.2	Geen goed peilbeheer	21
5.5.3	Weg- en vliegverkeer	21
5.5.4	Orchideeën en andere planten steken andere stroperij	21
5.5.5	Populatiebeheer en schadebestrijding	21

6	NALEVINGSTRATEGIE	22
6.1	Inleiding	22
6.2	Preventief toezicht	24
6.3	Toezichtstrategie	24
6.3.1	Objectgebonden toezicht	24
6.3.2	Gebiedscontrole / vrije veld	24
6.3.2.1	Toezicht met een boot op het water	25
6.3.2.2	Toezicht vanaf het land	25
6.3.2.3	Toezicht vanuit de lucht (milieuvlucht)	25
6.4	Handhavingstrategie	25
6.5	Gedoogstrategie	26

7	ORGANISATIE EN AANPAK	27
7.1	Organisatie en capaciteit	27
7.2	Uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving	28

8	MONITORING EN EVALUATIE VAN HET HANDHAVINGPLAN	29
8.1	Inleiding	29
8.2	Monitoring	29
8.3	Evaluatie	30
8.3.1	Mutaties en dynamiek in het handhavingsbeleid	30
8.4	Nieuwe programmering regulier	31
8.4.1	Nieuwe projecten	31
8.4.2	Plannen nieuwe werksessie	31

BIJLAGEN

Proces risicomodule Natuurwetgeving	32
Scorelijst risicomodule Botshol	34

1. INLEIDING

Het gebied Botshol is aangewezen als Natura 2000-gebied, omdat hier Europees gezien belangrijke natuurwaarden aanwezig zijn. In dit gebied moeten deze natuurdoelen in stand worden gehouden, en gelden er zogenaamde instandhoudingsdoelen. De instandhoudingsdoelen, een beschrijving van het gebied en de beheersmaatregelen, die in dit gebied genomen worden staan beschreven in het beheerplan Botshol.

In dit handavingsplan kunt u lezen hoe vanuit de naleving van wet- en regelgeving een bijdrage wordt geleverd aan de instandhoudingsdoelen. Toezicht en handhaven in het gebied is niet nieuw. De specifieke focus op het waarborgen van de instandhoudingsdoelen uit het beheerplan Botshol is dat wél.

Toezicht en handhaving omvatten meer dan alleen bestraffend optreden. Voorlichting en communicatie zijn belangrijke middelen om gewenst gedrag te bewerkstelligen. Van belang hierbij is dat aan alle doelgroepen die het gebied gebruiken duidelijk wordt gemaakt waarom deze (spel-)regels gelden. We willen de doelgroepen de volgende visie meegeven:

Voorlichting over, toezicht op en zo nodig handhaving van de (spel-) regels helpen de recreanten en andere gebruikers van het gebied om de natuur in het gebied te respecteren en eventuele verstoring zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast zorgen toezicht en handhaving van de regels er voor dat schade-lijke effecten van alle (bedrijfsmatige) activiteiten in het gebied worden voorkomen of zoveel mogelijk worden beperkt. Hiermee wordt een bijdrage aan het behoud van de natuur in Botshol geleverd.

Om dit te bereiken hebben we voor de handhaving een doel geformuleerd:

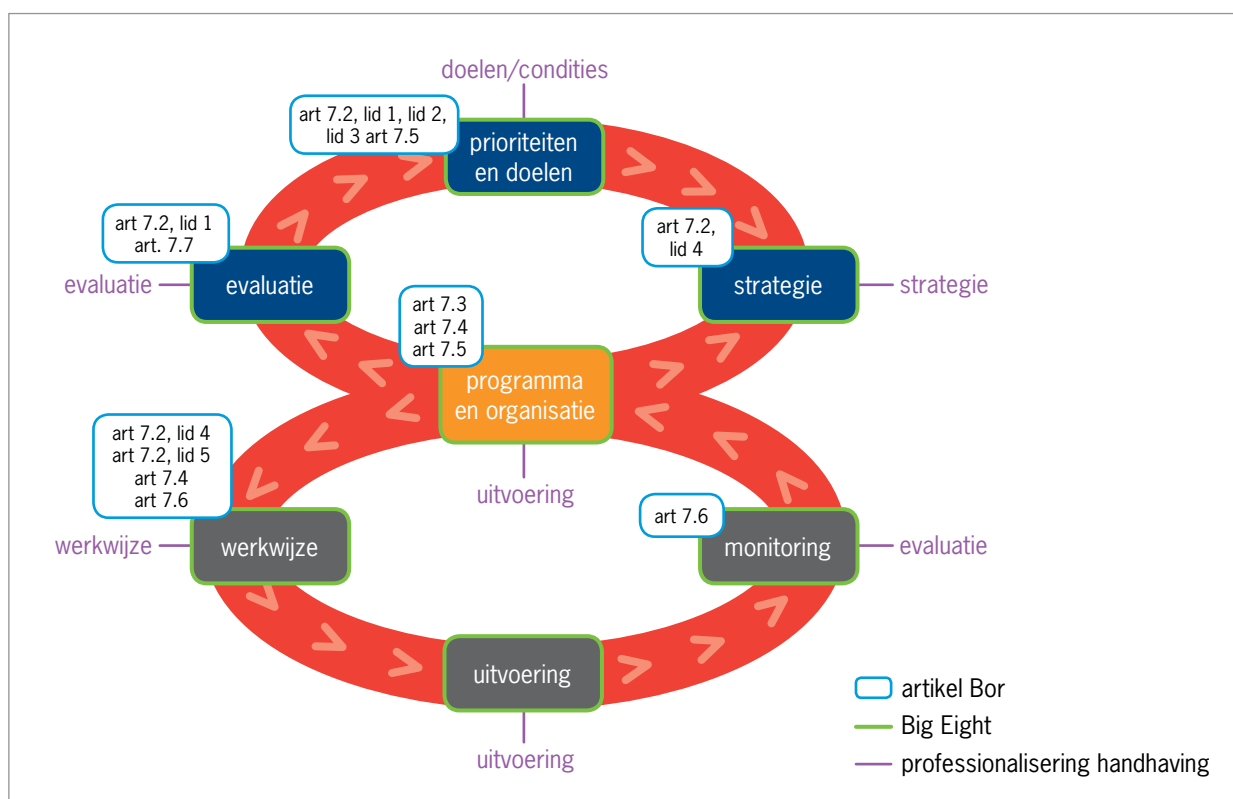
De naleving van de (spel-)regels wordt bevorderd door middel van voorlichting, toezicht en handhaving. Niet alleen door (het klassieke) toezicht en handhaving, ook door andere instrumenten te gebruiken. Immers, repressie heeft maar beperkt effect zonder voorlichting en voorlichting werkt pas goed door ook te controleren of de gemaakte afspraken worden nagekomen.

2. PROGRAMMATISCH EN CYCLISCH

Toezicht en handhaving zijn extra efficiënt en effectief als ze goed afgestemd worden op de actuele problematiek in het gebied. Om dit te ondersteunen heeft het voormalig ministerie van VROM een aantal kwaliteitscriteria ontwikkeld waaraan handhavende organisaties moeten voldoen. Deze criteria zijn vastgelegd in het Besluit Omgevingsrecht (Bor). Ook voor handhaving van de natuurwetgeving zijn deze criteria een gedegen en handzame werkwijze om doelen van handhaving te bereiken.

Het opzetten van handhavingsbeleid gebeurt aan de hand van een aantal stappen. Door al deze stappen systematisch te doorlopen, bouwt de organisatie haar eigen handhavingsbeleid op en stelt dit zonodig bij. Het doorlopen van deze stappen vormt de structuur van het op te zetten handhavingbeleidsplan. Deze structuur wordt de 'dubbele regelkring' of 'Big 8' genoemd.

Figuur 1. Dubbele regelkring - Big 8 met de wetsartikel uit het Bor.

Het proces werkt als volgt: Het programma voor de uitvoering van de handhaving vormt het hart van de cyclus. Het handhavinguitvoeringsprogramma (HUP) beschrijft specifieke afspraken over de uitvoering, zoals te controleren vergunningen of projecten en de daarbij benodigde capaciteit en financiën. Het uitvoeringsprogramma komt voort uit het beleid (de probleemanalyse, prioriteiten en doelen en de daarbij gehanteerde strategie). Wat volgt uit het uitvoeringsprogramma zijn afspraken over de specifieke werkwijze, de uitvoering van toezicht en handhaving, monitoring en de verslaglegging ervan. Het geheel wordt periodiek geëvalueerd. De verbetermaatregelen die voortkomen uit de evaluatie worden gebruikt als aanscherping en verbetering van de probleemanalyse en prioriteiten. Dit maakt de cyclus van de handhaving rond. Ook voor het handhavingplan Botshol is deze werkwijze gehanteerd, resulterend in dit handhavingplan en een jaarlijks op te stellen uitvoeringsprogramma door de individuele toezichtsorganisaties. Het voorliggende handhavingplan beschrijft het kader waarbinnen toezicht en handhaving plaatsvinden: de prioriteiten, doelen, strategie en werkwijze. Het uitvoeringsprogramma voor toezicht en handhaving beschrijft de samenwerkingsafspraken voor dit gebied.

2.1 SCOPE VAN HANDHAVING

Het beheerplan focust zich primair op de naleving van de Natuurbeschermingswet. Omdat het handhavingplan primair is opgesteld om te ondersteunen bij het bereiken van de instandhoudingsdoelen in Botshol, wordt er bij het stellen van prioriteiten ook rekening gehouden met activiteiten die een directe relatie hebben met de instandhoudingsdoelen. Indien andere wet- en regelgeving een directe bijdrage kan leveren aan het behalen van de instandhoudingsdoelstelling, dan kan ervoor gekozen worden om niet (alleen) op de Natuurbeschermingswet te handhaven, maar op die andere wet- en regelgeving. Zo kan efficiënt de naleving in het gebied worden bevorderd.

Toezicht en handhaving zijn gericht op activiteiten die zijn onder te verdelen in vier categorieën. De aanpak van toezicht en handhaving verschilt per categorie. Er zijn twee soorten legale activiteiten: vergunningplichtige en niet-vergunningplichtige. Daarnaast bestaan ook diverse niet-vergunbare activiteiten die daarmee meldingsplichtig of illegaal zijn. Bij het vaststellen van het beheerplan wordt een deel van de vergunningplichtige activiteiten vrijgesteld van de vergunningplicht. In een aantal gevallen worden dan specifieke voorwaarden gesteld. De volgende categorieën zijn te onderscheiden:

Objectgebonden toezicht

1. in het beheerplan vrijgestelde vergunningplichtige activiteiten, waarbij de vrijstelling niet is gebonden aan specifieke voorwaarden;
2. in het beheerplan vrijgestelde vergunningplichtige activiteiten, waarbij de vrijstelling wel is gebonden aan specifieke voorwaarden;
3. vergunningplichtige activiteiten die vergund blijven, dus niet worden vrijgesteld in het beheerplan;

Vrije veld toezicht

4. niet-vergunningplichtige activiteiten die mogelijk wel, al dan niet in combinatie met andere activiteiten, kunnen leiden tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen.

Definitie handhaving

Om handhaving te laten bijdragen aan het bereiken van instandhoudingsdoelen, is het allereerst goed om stil te staan bij de vraag wat handhaving is.

Wat is handhaven?

Alle activiteiten gericht op het bereiken van beleidsdoelen door naleving van regels te bevorderen en overtredingen te beëindigen.

Daarmee richt handhaving zich uitdrukkelijk niet alleen op het opleggen van sancties tegen overtredingen: het gaat het om een breder, samenhangend pakket van preventieve en repressieve instrumenten, waarbij het opleggen van sancties een laatste middel is. De verschillende vormen van handhaving zijn uitgewerkt in hoofdstuk 6 Nalevingstrategie.

De betrokkenen

In het gebied kunnen veel toezichthouders en handhavers actief zijn. Ze zijn werkzaam bij:

- de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) van het Ministerie van Economische Zaken;
- de gemeente De Ronde Venen;
- de politie,
- het Waterschap AGV,
- de vereniging Natuurmonumenten;
- milieudiensten (waaronder Omgevingsdienst Regio Utrecht (OdrU) en Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD));
- de provincie Utrecht.

Het efficiënt en effectief uitvoeren van toezicht en handhaving vraagt om samenwerking tussen de verschillende handhavende instanties, waarbij de bevoegde gezagen een leidende rol hebben. De provincie Utrecht heeft een regisserende rol in het tot stand komen van de samenwerking om de instandhoudingsdoelen te realiseren zoals beschreven in het beheerplan. De RUD heeft een coördinerende rol in de uitvoering van toezicht en handhaving overeenkomstig dit Handhavingsplan. De afzonderlijke organisaties en verantwoordelijkheden blijven daarbij intact. Deze vorm van samenwerken past het beste bij de situatie in het gebied, omdat het de meeste kansen biedt om de samenwerking te laten groeien en de effectiviteit van handhaving te vergroten.

3. HANDHAVEN IN BOTSHOL

3.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt een schets gegeven van het gebied Botshol en het kader waarom voor het gebied een beheerplan en handavingsplan in het kader van de Natura-2000 is opgesteld. Een gedetailleerde analyse van de problematiek die speelt in het Botshol is beschreven in hoofdstuk vier.

3.2 BOTSHOL

Botshol is een oud laagveenverlandingsgebied met een belangrijk areaal water. De opbouw van het gebied uit verschillende vegetatiestructuurcomponenten en een laagveenpolder is verantwoordelijk voor een rijke vogelstand. Door de vormingsgeschiedenis van het oorspronkelijke veen is het gebied steeds beïnvloed door een hoge basenrijkdom, terwijl de verlanding na de verving in enigszins brak water heeft plaatsgevonden. Het is een complex van ondiepe plassen met legakkers en eilanden. In de plassen met een gemiddelde diepte van 1,5 m komen daardoor onder meer kranswierwateren voor. Verder bestaat het gebied uit ruigten, moerassen, galigaanmoerassen, blauwgraslanden en veenmosrietland. Botshol maakt onderdeel uit van de Vechtplassen en ligt tussen Abcoude en Vinkeveen. Het is een prachtig natuurgebied met grote plassen, smalle slootjes, rietland en moerasbos. In het landschap zijn de petgaten en legakkers herkenbaar die gevormd zijn door het afgraven van veen. Door intensieve 'verving' zijn grote plassen ontstaan, de Grote Weije en de Kleine Weije. Door het schone, voedselarme water komen er in Botshol bijzondere waterplanten voor. Botshol staat al vele jaren bekend als één van de belangrijkste groeiplaatsen van kranswieren. De opvallende waterplant groot nimfkruid kan in de Grote - en Kleine Weije flinke tapijten vormen.

3.2.1 NATURA 2000 BOTSHOL

De Europese regelgeving voor natuurbescherming, de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, is in Nederland vastgelegd in de Natuurbeschermingswet voor de bescherming van gebieden, en in de Flora- en Faunawet voor de bescherming van soorten. De Natuurbeschermingswet kent voor alle Natura 2000-gebieden een vergunningenstelsel en vereist dat voor ieder Natura 2000-gebied een beheerplan wordt opgesteld (artikel 19 a/b Natuurbeschermingswet 1998).

Botshol is als Natura 2000-gebied aangewezen omdat er natuurlijke habitattypen voorkomen die van belang zijn voor de landelijke instandhouding van het habitatype, en de soorten die van het habitatype afhankelijk zijn. Het aanwijzingsbesluit voor Botshol van het Ministerie van Economische Zaken is op 3 september 2013 in de Staatscourant gepubliceerd.

Voor alle Natura 2000-gebieden zijn op landelijk en op gebiedsniveau kernopgaven geformuleerd. De kernopgaven zijn benoemd per landschapstype, in het geval van Botshol “meren en moerassen”. De kernopgaven hebben in het bijzonder betrekking op habitattypen en soorten die sterk onder druk staan en/of waarvoor Nederland van groot of zeer groot belang is.

In de aanwijzingsbesluiten staan de instandhoudingsdoelen geformuleerd en is aangegeven wat voor elk van de betreffende soorten en habitattypen de huidige landelijke staat van instandhouding is en hoe ze zich op landelijk niveau in de afgelopen jaren hebben ontwikkeld (landelijke trends). Ook is daarbij aangegeven wat de bijdrage van de betreffende gebieden is aan de landelijke staat van instandhouding van de betreffende soorten en habitattypen. Het voldoen aan de kernopgaven is de belangrijkste randvoorwaarde voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen (zie tabel 1).

Code	Kernopgaven	
4.08 Evenwichtig systeem	Nastreven van een meer evenwichtig hydrologisch systeem; de juiste waterkwaliteit en waterkwantiteit voor Kranswierwateren H3140 en meren met Krabbenscheer en Fonteinkruiden H3150, Zwarte Stern A197, en vissen zoals Bittervoorn H1134 en Kleine Modderkruiper H1149.	wateropgave
4.09 Compleetheid In ruimte en Tijd	Alle successiestadia laagveenverlandings in ruimte en tijd aanwezig; Overgangs- en trilvenen (Veenmosrietlanden) H7140 B, Blauwgraslanden H6410 en Galigaanmoerassen H7210, in samenstelling met gemeenschappen van open water.	wateropgave

Tabel 1. Kernopgaven (bron: Natura 2000-doelendocument, juni 2006).

De volgende instandhoudingsdoelen zijn volgens het definitief aanwijzingsbesluit geformuleerd:

	Oppervlakte	Kwaliteit
• H3140 Kranswierwateren	=	=
• H3150 Meren met Krabbenscheer en fonteinkruiden	=	=
• H6430 Ruigten en zomen	=	=
• H7140 Overgangs- en trilvenen (Veenmosrietlanden)	>	>
• H7210 Galigaanmoerassen	>	=
• H91D0 Hoogveenbossen	>	>
	Oppervlakte	Kwaliteit
• H1149 Kleine modderkruiper	=	=
• H1318 Meervleermuis	=	=

“=” in orde, maar de soort / aantal m² vegetatie mag niet achteruit gaan

“>” deze soort / aantal m² vegetatie moet uitbreiden (binnen de begrenzing van gebied)

Tabel 2. Doelsoorten voor Natura 2000 gebied Botshol.

4. PROBLEEMANALYSE

Dit hoofdstuk beschrijft een analyse van de problemen in Botshol; de soorten die bedreigd worden en factoren die daarmee verband houden. Op basis hiervan kan de inzet van toezicht en handhaving gericht worden bepaald. Het doel van de probleemanalyse is om sturing te geven aan de inspanning van het toezicht en de handhaving. De probleemanalyse vormt daarmee de basis voor het stellen van prioriteiten, het formuleren van doelstellingen en het uiteindelijk vaststellen van een uitvoeringsprogramma. De probleemanalyse is zowel beschrijvend (kwalitatief) als cijfermatig (kwantitatief) uitgevoerd.

Het hoofdstuk resulteert in een overzicht van alle in het gebied voorkomende activiteiten die een mogelijk negatief effect hebben op de instandhoudingdoelstellingen waarbij toezicht en handhaving een taak heeft: de (handhaving) objectenlijst.

4.1 GEBIEDSBESCHRIJVING

Het Natura 2000-gebied Botshol beslaat bijna 220 ha binnen het bestaande poldergebied (van bijna 300 ha) in de polder Botshol. Op hoofdlijnen omvat het Natura 2000-gebied Botshol het moerasgebied van de Botshol met onder andere de Grote Wije en Kleine Wije en een deel van de Noorderpolder. Het Natura 2000-gebied ligt in de gemeente De Ronde Venen. De polder Botshol grenst in het oosten aan de Vinkeveense Plassen en in het zuiden aan de droogmakerij polder Groot Mijdrecht. Ten westen en ten noorden van het gebied liggen, aan de overzijde van de riviertjes de Oude Waver en de Winkel, de graslanden van polder de Ronde Hoep en polder Waardassacker en Holendrecht. Binnen de polder Botshol liggen aan de noordzijde en noordoostzijde van het natuurgebied eveneens graslanden. De graslanden in de omgeving zijn in agrarisch gebruik. Ten oosten en noorden van Botshol liggen, op een afstand van ca. 2 km., de snelwegen A2 en A9.

Het gebied van Botshol is een bijzonder waterrijk, licht brak, oud laagveen - verlandingsgebied. Het natuurgebied Botshol maakt deel uit van het veenontginnings- en droogmakerijenlandschap van de Venen. Karakteristiek voor dit landschap zijn o.a. de verveende delen met plassen zoals het Vinkeveense Plassen-gebied. Het landschap in Botshol maakt deel uit van de historische veenontginning van de Vinkeveense Plassen en omgeving en vertoont het daarvoor karakteristieke landschappelijke patroon van plassen, petgaten en legakkers. Het gebied is opgebouwd uit veel verschillende habitats.

Tijdens de vormingsgeschiedenis van het oorspronkelijke veengebied is het gebied steeds beïnvloed door een hoge basenrijkdom, terwijl de verlanding na de vervening in enigszins brak water heeft plaatsgevonden. De waardevolle en internationaal unieke vegetaties in het gebied hebben zich kunnen ontwikkelen in het heldere, fosfaatarme water dat altijd kenmerkend voor Botshol is geweest. Onder invloed van de hoge

basenrijkdom hebben zich in het verleden waardevolle vegetaties op de legakkers en verlandende kraggen kunnen ontwikkelen. In de zuidwestelijke hoek van het gebied ligt het voormalige fort Botshol; onderdeel van de Stelling van Amsterdam. Deze Stelling staat op de Werelderfgoedlijst van UNESCO. Het fort dat erop zou worden gebouwd, is er nooit gekomen. Er staat wel een fortwachterswoning. Rond het fort komen kalkrijke, droge gronden voor met soortenrijke vegetaties.

Toch staat de natuur in Botshol onder zware druk. Het open water met talrijke plant- en diersoorten groeit dicht tot eentonig en soortenarm bos. Vereniging Natuurmonumenten werkt hard aan het weer opengraven van de oude petgaten en de verwachting is dat als de verlanding optreedt dat de bijzondere grassoort galigaan en zeldzame orchideeën ook hier terugkeren.

Botshol staat bekend om de vele water- en moerasvogels. Hier leven de prachtig witte zilverreigers en lepelaars en aalscholvers. De schuwe roerdomp laat zich niet een-twee-drie zien. Een echte kranswiereter, de krooneend, heeft met enkele broedparen een kleine populatie in de Botshol. In de winter zie je allerlei overwinteraars zoals ganzen- en eendensoorten. In polder Nellestein broeden in het voorjaar weidevogels en lepelaars, in de herfst vind je hier veel trekvogels. Vanwege de vele bijzondere planten- en vogelsoorten mag je alleen buiten het broedseizoen varen op de plassen. Voor dit gebied is het broedseizoen 15 maart tot 16 juni.

Figuur 2.

Galigaan (*Cladium mariscus*) is een biesachtige plant met robuuste bloemstengels en scherpe, snijdende bladeren. De soort vormt aan de oevers van laagveenplassen dichte haarden, die weinig ruimte bieden aan andere planten.

In onderstaand figuur is de begrenzing van Botshol aangegeven.

Figuur 3.

Topografie en begrenzing Natura 2000-gebied.

4.1.1 BEHEER EN EIGENDOM

De activiteiten in het gebied hangen samen met de eigendomssituatie van de terreinen.

Het Natura 2000-gebied Botshol is voor het grootste deel in eigendom bij vereniging Natuurmonumenten. Een klein deel centraal in het natuurgebied is in eigendom bij particulieren. Het gebied grenst aan de westzijde aan het riviertje de Waver met tussen het water en het natuurgebied een verharde weg, welke privé-eigendom is van aanwonenden. Langs deze weg staan een aantal particuliere woningen met erven. Aan de noordzijde grenst het gebied aan agrarische gronden in eigendom van particulieren en de vereniging Natuurmonumenten. Centraal door het natuurgebied en verder ten noorden daarvan door het aangrenzende landbouwgebied loopt een hoofdwatgang, die eigendom is van vereniging Natuurmonumenten. Aan de zuidzijde loopt de Botsholse Dijk evenals de Ruigkade (oostzijde), die eigendom zijn van waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Over het oostelijke deel van de Botsholse Dijk loopt een openbare weg, eigendom van de gemeente De Ronde Venen. Parallel aan de Ruigkade, langs de Vinkeveense Plassen loopt de Botsholse Dijk door richting het noorden. Ook hier is deze dijk, samen met de watgang tussen de Botsholse Dijk en de Ruigkade, eigendom van het waterschap.

De eigendomssituatie is hieronder weergegeven op figuur 4. Hierop is te zien welke gronden binnen en rondom het Natura 2000-gebied in eigendom zijn bij Natuurmonumenten (donkergroen gekleurd). De licht-groen gekleurde delen binnen de (met paars aangegeven) begrenzing van het Natura 2000-gebied zijn in particulier eigendom.

Figuur 4.

Eigendomssituatie binnen het Natura 2000-gebied.

Het huidige beheer van het natuurgebied door Natuurmonumenten is gericht op het behoud en ontwikkelen van de voor het 'natuurrijke cultuurlandschap' in Botshol kenmerkende levensgemeenschappen. Hierbij wordt gestreefd naar duurzame aanwezigheid van de volledige laagveen - verlandingsreeks met zowel zoetwater-gemeenschappen als brakwatergemeenschappen, nat schraalgrasland, bloemrijk grasland, wilgenstruweel, hakhout en bos. Vereniging Natuurmonumenten maakt daarbij onderscheid tussen de natuurtypen open water, riet- en ruigtelanden, botanische gras- en hooilanden en struwelen en bossen.

Op het open water wordt in principe geen beheer uitgevoerd door Natuurmonumenten. Voor de grote plassen in Botshol en hun oevers ligt het accent op open water, waterriet en galigaanzomen. In het deel met petgaten en legakkers ligt het accent op diverse typen rietland, blauwgrasland en zo mogelijk op termijn trilveen en veenheide. De legakkers worden tegen afkalving beschermd om ze in stand te houden. Een aparte plaats

neemt fort Botshol in, waar het beheer is gericht op het behoud van het daar op ooit opgebracht duinzand aanwezige droog schraal kalkrijk grasland.

Tot voor kort werd al het rietland in de winter gesneden, inmiddels is overgegaan op zomerbeheer van het rietland. Ook op de percelen van particulieren wordt jaarlijks riet gesneden. De gedeelten van Natuurmonumenten zijn in gebruik gegeven aan de particulieren. Het riet snijden door de particulieren is een commerciële onderneming; het geogste riet wordt voornamelijk verkocht als materiaal voor dakbedekking.

4.2 DOELGROEPEN

In het beheerplan zijn diverse doelgroepen onderscheiden die ieder indien noodzakelijk op een andere manier benaderd worden om ervoor te zorgen dat de activiteiten van de doelgroep geen negatieve effecten op Botshol hebben.

Samenvattend zijn de volgende doelgroepen relevant om te onderscheiden:

- natuurbeheerder (vereniging Natuurmonumenten);
- particuliere eigenaar;
- rietsnijder;
- jachtaktehouders;
- landbouwbedrijven;
- recreanten;
- verkeersdeelnemers;
- waterbeheerder;
- nuskusrattenbestrijders;
- natuurdeskundigen;
- toezichthouders / opsporingsambtenaren.

De natuurbeheerder beheert Botshol en neemt maatregelen om de kansen voor de natuur te verbeteren. Daarnaast onderhouden de natuurbeheerder en de particuliere eigenaren wegen, paden en objecten. In Botshol zijn rietsnijders actief. Zij gebruiken het groeihormoon MCPA om andere begroeiing tegen te gaan. Jachtaktehouders beheren rond Botshol agrarische terreinen. Ganzen worden beheerd door middel van schadebestrijding, populatiebeheer, eieren rapen en vangacties en ondersteunend afschot.

Landbouwbedrijven, zoals veehouderijen, bemesten hun percelen en dragen bij aan de stikstofdepositie in het gebied. In het gebied zijn diverse wandelpaden, die open zijn buiten het broedseizoen. Ook kunnen vissers en andere recreanten buiten het broedseizoen varen met niet-gemotoriseerde boten van twee lokale verhuurbedrijven in het gebied. De beide verhuurbedrijven mogen samen maximaal 36 boten op het water hebben. Botshol ligt vlakbij de snelwegen A2 en A9. Over Botshol vliegen vliegtuigen van Schiphol en vindt er ballonvaart plaats. De waterbeheerder zorgt dat de grondwaterstand voor het gebied optimaal is voor de natuur en beheert daarvoor duikers, sluizen en dammen. Muskusrattenbestrijders zetten vallen uit om muskusratten te vangen. De natuurdeskundige onderzoekt de kwaliteit van de natuur ten behoeve van monitoring. De toezichthouder en opsporingsambtenaar ziet toe op de regels, die voor het gebied gelden.

4.3 INSTANDHOUDINGDOELSTELLINGEN IN HET BEHEERPLAN

4.3.1 ACHTERGROND

De instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd in termen van behoud of uitbreiding van de kwaliteit van het leefgebied en de draagkracht voor bepaalde aantallen van met naam genoemde soorten. Ze dienen de bijdrage die Botshol levert aan het op landelijk en Europees niveau realiseren van een gunstige staat van instandhouding van leefgebieden en soorten te borgen.

Een overzicht van de instandhoudingsdoelen staat in tabel 2 op pagina 10.

Door het (grond-)waterpeil te optimaliseren wordt een situatie gecreëerd om alle successtadia van laagveenverlandings te behouden of te bereiken. Aanvullend wordt het natuurbeheer hierop aangepast.

4.4 KNELPUNTEN

In het beheerplan worden een aantal knelpunten genoemd, waardoor mogelijk de instandhoudingsdoelen niet gehaald worden.

Het gaat om de volgende knelpunten:

- toename fosfaatgehalte oppervlaktewater;
- vermessing;
- verzuring en afname mineralenaanvoer;
- veranderingen in de zoet-zout-gradiënt (chloridegehalte) van het oppervlaktewater;
- uitblijven van het ontstaan van nieuwe verlandingen;
- schade aan het ecosysteem door soorten.

4.4.1 TOENAME FOSFAATGEHALTE OPPERVLAKTEWATER

Onderzoek heeft aangetoond dat na natte winters het doorzicht in het oppervlaktewater in Botshol vermindert en dat dit negatieve gevolgen heeft voor de kenmerkende kranswervelden die gebonden zijn aan helder water. Door het installeren van de defosfateringsinstallatie bij het inlaatpunt vanuit de Oude Waver eind jaren '80 is de eutrofiëring van het oppervlaktewater verminderd en de helderheid toegenomen; het systeem kende een zeker evenwicht. Dit heeft geleid tot een hervestiging van kranswieren in het zuidelijke plassengebied. In de laatste jaren wordt echter weer verstoring van het evenwicht door een toename van het fosfaatgehalte geconstateerd, die het huidige voorkomen van de kranswervegetaties, maar ook van krabbenscheervegetatie, bedreigt. Het is niet duidelijk waar de toename van het fosfaatgehalte door wordt veroorzaakt.

4.4.2 VERMESSING

De vegetatie van de blauwgraslanden en veenmosrietlanden in Botshol verzuurt en verarmt onder invloed van atmosferische depositie van stikstofoxiden ten gevolge van vermessing en door neerslag. Daarmee wordt het duurzaam voortbestaan van deze vegetaties bedreigd. Ammoniakuitstoot van de omringende agrarische bedrijven, maar ook stikstofdepositie vanaf Schiphol en de A2 zijn waarschijnlijk toegenomen in de afgelopen jaren.

4.4.3 VERZURING EN AFNAME MINERALENAAANVOER

De vegetatie van de blauwgraslanden en veenmosrietlanden in Botshol verandert en verarmt als gevolg van een toenemende verzuring van de bodem. Het uitblijven van de aanvoer van basenrijk water (met grondwater of door inundatie met oppervlaktewater) zorgt voor een onvoldoende zuurbufferend vermogen van de veenbodem en heeft daarmee de bodem extra gevoelig gemaakt voor verzuring. Daarmee wordt het duurzaam voortbestaan van deze vegetaties bedreigd.

4.4.4 VERANDERINGEN IN DE ZOET-ZOUT-GRADIËNT (CHLORIDEGEHALTE) VAN HET OPPERVLAKTEWATER

Het chloridegehalte van het water speelt een rol in het voorkomen van krabbenscheervegetaties en mogelijk ook in het voorkomen van ruigten met moerasspirea en van galigaanmoeras. Deze vegetaties komen in Botshol voor op (vermoedelijk) de grens van hun zouttolerantie. Mogelijk heeft het voorheen ingelaten zoetere water uit het landbouwgebied vroeger gezorgd voor gunstiger omstandigheden in het noordoostelijk deel van het gebied voor vooral krabbenscheer. Krabbenscheer is tegenwoordig nog slechts in geringe mate aanwezig in het gebied.

4.4.5 UITBLIJVEN VAN HET ONTSTAAN VAN NIEUWE VERLANDINGEN

Het voorkomen van verlandingsvegetaties op kraggen, waaronder galigaanmoeras en veenmosrietland, is afhankelijk van het steeds ontstaan van nieuwe verlandingen. Door successie verandert de vegetatie op den duur, en zo wordt de oppervlakte van het betreffende instandhoudingsdoel door voortgaande successie uiteindelijk steeds kleiner. Nieuwe verlandingen, de vorming van kraggen, komt momenteel in Botshol echter niet op gang. Bij het uitblijven van de ontwikkeling van nieuw galigaanmoeras of veenmosrietland op nieuwe kraggen kan dit natuurlijke verlies niet worden gecompenseerd en in het geval van galigaanmoeras kan de oppervlakte van het habitatype niet toenemen. De oorzaak van het uitblijven van nieuwe verlandingen is niet duidelijk. Mogelijk wordt het veroorzaakt door verstoring door veranderingen in de chemische samenstelling van het oppervlaktewater, waaronder een recente toename van het fosfaatgehalte en een plaatselijke toename van het chloridegehalte (het veranderen van de zoet-zout gradiënt). Een aantal van herstelmaatregelen die vereniging Natuurmonumenten uitvoert, zijn bedoeld om nieuwe verlandingen tot ontwikkeling te brengen, of om vegetatie terug te zetten in de successie, waardoor waardevolle vegetaties opnieuw tot ontwikkeling kunnen komen.

4.4.6 SCHADE AAN HET ECOSYSTEEM DOOR SOORTEN

Het voorkomen van uitheemse rivierkreeften in het water van Botshol kan zorgen voor een achteruitgang of zelfs het verdwijnen van waterplanten en daardoor de verstoring van het ecologisch evenwicht. Een achteruitgang van watervegetatie heeft weer een achteruitgang van macrofauna en uiteindelijk insecten tot gevolg. Dit zou betekenen dat de beschikbaarheid van voedsel voor soorten als de zwarte stern kan afnemen. Het verdwijnen van waterplanten heeft een negatief effect op het leefgebied van verschillende vissoorten.

Recent wordt een toenemende schade aan de oevervegetatie in Botshol geconstateerd als gevolg van ganzenvraat. De broedpopulaties van verschillende ganzensoorten, waaronder de inheemse grauwe gans zijn de laatste jaren enorm toegenomen. Begrazing door de ganzen brengt schade toe aan oever- en watervegetatie, waardoor de vorming van nieuwe verlandingen uitblijven.

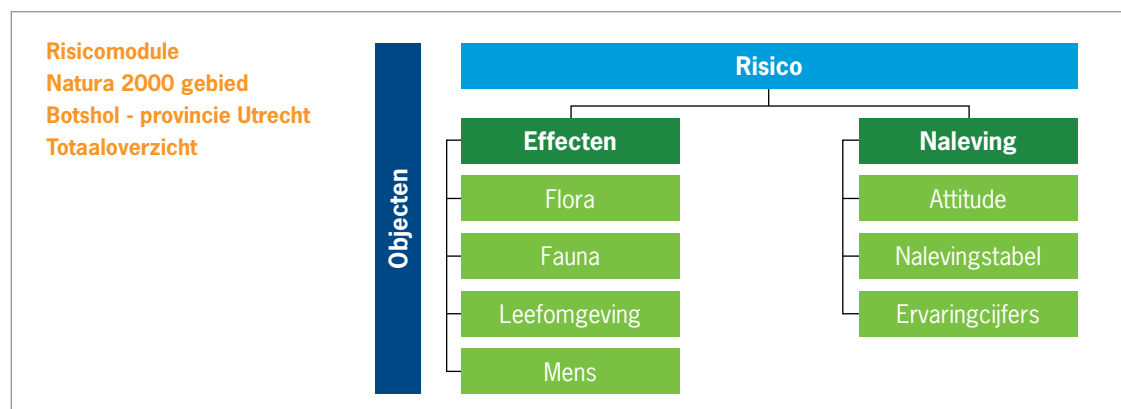
5. PRIORITEITEN EN DOELEN VAN DE HANDHAVING

5.1 INLEIDING

Uit het bovenstaande zijn activiteiten benoemd, de zogenaamde objecten. De objectenlijst bevat activiteiten die een mogelijk negatief effect hebben op de instandhoudingdoelen. Deze objecten zijn geanalyseerd op effecten op de natuur bij niet-naleving. Ook is de kans op niet-naleving bepaald. Door middel van de tafel van elf kan onderzocht worden wat de reden is van de niet-naleving. De objectenlijst vormt voor de toezicht-houders en handhavers de basis voor de risicoanalyse, die leidt tot specifieke prioriteiten en doelen voor hun werkzaamheden. In dit hoofdstuk wordt kort omschreven hoe tot een gewogen risico is gekomen. De uitkomst is gezien de verschillen in activiteiten en nalevinggedrag van de doelgroepen verschillend.

5.2 METHODIEK

De prioriteiten van toezicht en handhaving in het gebied zijn vastgesteld met behulp van de risicomodule. De risicomodule is een instrument om risico's in kaart te brengen en risico's van elkaar te onderscheiden. In het onderstaande figuur is de risicomodule weergegeven.

Figuur 5. Schematische weergave werking risicomodule.

Deze formule (risico=kans maal effect) is een internationaal geaccepteerde en veel gebruikte methode om een adequate inschatting te kunnen maken van de benodigde prioriteit van, onder andere, handhavingstaken.

De elementen [KANS] en [EFFECT] zijn ingevuld door middel van allerlei thema's en variabelen. Op basis van een open en inzichtelijke berekening komt een totaalscore tot stand. Deze totaalscore bepaalt het risico en daarmee modelmatig de prioriteit. Uiteraard is het model beslissingsondersteunend. In bijlage 1 proces risicomodule Botshol is ingegaan op de specificatie van de opbouw en de werking van de risicomodule. Door de risico's te clusteren is een verdeling in prioriteiten ontstaan. Op deze verdeling in prioriteiten is de volgende klasse-indeling volgens het stoplichtmodel van toepassing.

Klasse	Opmaak
I	ZEER GROOT RISICO
II	GROOT RISICO
III	BEPERKT RISICO
IV	KLEIN RISICO
V	ZEER KLEIN RISICO

Figuur 6.

klasse-indeling gebruikt bij de risicomodule.

De uitkomsten van de risicomodule geven de prioriteiten van toezicht en handhaving weer voor het gebied.

5.3 RISICOANALYSE VAN DE OBJECTEN

Gezamenlijk met de handhavingspartners is de module ontwikkeld en ingevuld. Uit de verkregen scorelijst zijn gezamenlijk prioriteiten geselecteerd, omdat deze een relatie hebben met de instandhoudingsdoelen. Het zijn:

Prioriteit	Code risicomodule	Omschrijving	Relatie met instandhoudingsdoel
1	N2000-021	verbod op / verkeerd gebruik van bestrijdingsmiddelen	H3140, H3150, H6410, H6430, H7140, H7210
2	N2000-003 en N2000-002	beheer van riet en ruigten	H3140, H3150, H6410, H6430, H7140, H7210
3	N2000-004	bemesten van percelen	H3140, H3150, H6410, H6430, H7140, H7210
4	N2000-006	sportvissen vanaf het water	H3140, H3150,
5	N2000-037	veehouderij	H3140, H3150, H6410, H6430, H7140,
6	N2000-016	wandelen op paden in broed-seizoen	H6410

Tabel 3. Geselecteerde objecten voor toezicht en hun relatie met de instandhoudingsdoelen.

In bijlage 2 is de volledig ingevulde scorelijst opgenomen.

Niet alle activiteiten zullen door toezichthouders en handhavers met hoge prioriteit kunnen worden opgepakt. In bovenstaande tabel staan de activiteiten waar de handhavers in ieder geval hoge prioriteit aan zullen geven. Activiteiten die niet in hierboven genoemde tabel staan, kunnen ondanks dat ze geen hoge prioriteit hebben wel degelijk aangepakt worden (bijvoorbeeld tijdens een heterdaad van het steken van orchideeën), maar worden dan vanwege andere motivatie aangepakt. Een heleboel activiteiten in de objectenlijst van de risicomodule hebben geen of weinig relatie met de instandhoudingsdoelen. Daarmee zullen deze instand-

houdingsdoelen niet door deze activiteiten bedreigd kunnen worden. Diverse activiteiten zullen met beheersmaatregelen (bijvoorbeeld peilbeheer door het waterschap) of beleidsmatige activiteiten opgepakt worden (vlieg- en wegverkeersactiviteiten).

5.4 NADERE BESCHOUWING VAN DE HANDHAVINGSPRIORITEITEN

Hier volgt een korte beschouwing waarom de handhavers deze activiteiten als prioriteit hebben gekozen.

5.4.1 VERBOD OP / VERKEERD GEBRUIK VAN BESTRIJDINGSMIDDELEN

Bestrijdingsmiddelen, waaronder MCPA, worden toegepast ten behoeve van het rietbeheer. Het middel MCPA is een groeihormoon, dat pleksgewijs wordt aangebracht op onkruid dat concurrerend is voor het riet. Bestrijdingsmiddelen worden in de periode maart-juni toegepast. In het beheerplan wordt ervan uitgegaan dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen onder strikte voorwaarden worden toegepast door degene die subsidie ontvangen.

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft in het verleden voor deze omgeving geen overtredingen van de bestrijdingsmiddelenwetgeving geregistreerd. Hun verwachting is dat deze wetgeving ook in de toekomst niet wordt overtreden. Overtredingen van het verkeerd toepassen van bestrijdingsmiddelen zullen daarom via de Natuurbeschermingswet door de RUD Utrecht moeten worden aangepakt, maar dit is lastig.

Als geconstateerd wordt dat de subsidieontvanger de bestrijdingsmiddelen niet toepassen overeenkomstig de subsidievoorwaarden, dan is het terugvorderen van subsidiegelden het meest effectieve middel.

5.4.2 BEHEER VAN RIET EN RUIGTE

Het sluk van het riet wordt verspreid in het gebied verbrand. Dit is niet meer toegestaan. Vereniging Natuurmonumenten heeft in het gebied diverse locaties aangewezen waar het sluk onder voorwaarden verbrand mag worden.

Om het open karakter van Botshol te behouden, wordt het dichtgroeien van het veenmosrietland door onder andere els, berk en appelbes voorkomen door zomermaaien toe te passen. Bij zomermaaien zal alle biomassa worden afgevoerd. Maar aangezien niet overal zomermaaien kan worden toegepast, is het selectief gebruik van MCPA mogelijk gemaakt.

Overtredingen worden verder opgepakt via de Natuurbeschermingswet door de RUD. De RUD zal milieuvluchten (vanuit de lucht) inzetten om op deze regels toe te zien.

5.4.3 BEMESTEN VAN PERCELEN

Voorkomen moet worden dat ongewenste aanvoer van nutriënten het gebied binnenkomt. In het gebied worden percelen niet bemest. De regels voor het uitrijden van mest staan in de uitvoeringsregeling meststoffenwet. Hierin staan onder andere regels met betrekking tot de periode van het uitrijden van mest, en hoeveel mest er op het perceel verspreid mag worden. De politie en de daarvoor aangewezen Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) zijn bevoegd om te handhaven op deze regelgeving. Daarnaast stelt het waterschap in de keur ook regels met betrekking tot het uitrijden van mest. Mest mag niet binnen een zone van 2 meter van de rand van de watergang verspreid worden. Het waterschap zal via hun reguliere controles aandacht besteden aan het gebruik van mest. Tijdens de milieuvluchten, die de RUD Utrecht uitvoert, zal een overtreding van deze wetgevingen doorgegeven worden aan de daarvoor bevoegde instanties.

5.4.4 SPORTVISSEN VANAF HET WATER

Alleen met boten van de twee verhuurbedrijven mag men in een deel van de Kleine Wije varen. In totaal mogen er 36 roeiboten verhuurd worden. Mechanisch aangedreven boten zijn in dit gebied niet toegestaan. In het broedseizoen (15 maart tot 16 juni) mogen er helemaal geen boten in het gebied aanwezig zijn. De boten worden voornamelijk gebruikt voor het vissen. Per jaar mogen er 200 dagvergunningen afgegeven worden voor het vissen. Natuurmonumenten en de RUD zullen gezamenlijk optreden tegen overtredingen. De RUD zal milieuvluchten inzetten om toe te zien op deze regels.

Met de bootverhuurders is een overleg nodig om hun op het belang te wijzen dat zij hun klanten informeren over geldende regels voor Botshol. Uitgezocht moet worden hoe zij deze informatie het beste aan hun klanten kunnen verstrekken.

5.4.5 VEEHOUDERIJ

Een belangrijke bedreiging voor het behalen van de doelstellingen is de stikstofdepositie in het gebied. Naast industrie, vlieg- en wegverkeer zijn veehouderijen een bron van stikstofuitstoot. De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) moet hier een oplossing voor zijn. Uitvoering van de PAS leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling. Jaarlijks worden door de RUD ruim 200 veehouderijen gecontroleerd.

Daarnaast voert de OdrU milieucontroles bij veehouderijen. Tussen de OdrU en RUD vindt uitwisseling van controleresultaten en andere relevante informatie plaats.

5.4.6 WANDELEN OP PADEN IN BROEDSEIZOEN

Het wandelpad in het gebied is in het broedseizoen (15 maart tot 16 juni) gesloten. Dit verbod is op de borden met de terreinregels opgenomen. Desondanks verschaffen recreanten zich toegang tot het gebied. Indien een recreant op heterdaad wordt betrapt, kan de overtreding aangepakt worden op basis van artikel 4.61 wetboek van strafrecht of de Natuurbeschermingswet door de daartoe bevoegde BOA's.

Activiteit	Wie is handhaver?	Periode
Controle op gebruik bestrijdingsmiddelen, beheer van riet en ruigte.	Natuurmonumenten en RUD	maart - september
Controle op bemesten van percelen	Waterschap	februari - maart
Sportvissen	Natuurmonumenten en RUD	maart - april
Overleg met bootverhuurders	Natuurmonumenten en RUD	januari - februari
Controle veehouderij	OdrU (in opdracht van gemeenten) RUD (in opdracht van Provincie en gemeenten)	gehele jaar
Wandelen op paden in broedseizoen	Natuurmonumenten en RUD	april - juni

Tabel 4. Geselecteerde objecten voor toezicht.

5.5 TOELICHTING VAN DE NIET GEKOZEN HANDHAVINGSPRIORITEITEN

Zoals vermeld, zijn diverse activiteiten niet als handhavingsprioriteit geclassificeerd. Hier volgt een korte toelichting waarom niet.

5.5.1 UITBAGGEREN VAN WATERGANGEN NIET VOLGENS DE GEDRAGSCODE

Het waterschap voert alle baggerwerkzaamheden volgens een goedgekeurde gedragscode uit. Indien toch wordt geconstateerd dat een gedragscode niet wordt gevolgd, wordt daar uiteraard tegen opgetreden. De kans dat dit daadwerkelijk gebeurt wordt klein geacht.

5.5.2 GEEN GOED PEILBEHEER

Een belangrijke randvoorwaarde om de instandhoudingsdoelen te halen, is het juist instellen van de waterpeilen; het zogenaamde peilbeheer. Als de peilen niet goed worden ingesteld, kunnen de doelen moeizaam gehaald worden. Het peilbeheer wordt vastgesteld met een peilbesluit door het waterschap. De peilen worden elektronisch gemonitord. Indien er onverhoopt toch afwijkingen in het waterpeil plaatsvinden, zal een automatisch een signaal aan het waterschap gegeven worden, waarna onderzocht wordt hoe het waterpeil overeenkomstig het peilbesluit hersteld kan worden. De kans dat een onderdeel van het watersysteem daadwerkelijk faalt, wordt klein geacht.

5.5.3 WEG- EN VliegVERKEER

Een belangrijke bron van stikstof is het weg- en vliegverkeer. Via de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) worden generieke maatregelen getroffen om deze bron te compenseren en/of de uitstoot te beperken. Handhaven op de Natuurbeschermingswet is voor deze activiteit onmogelijk.

5.5.4 ORCHIDEEËN EN ANDERE PLANTEN STEKEN EN ANDERE STROPERIJ

In prioriteitsklasse 2 staan 'orchideeën steken of andere planten stropen' en 'stroperij in nabijheid van gebied' genoemd. Deze vormen van stroperij zijn illegale activiteiten. De RUD heeft capaciteit beschikbaar om wildstroperij op te sporen, indien daar signalen over worden ontvangen. Natuurmonumenten en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit zijn bevoegd om tegen plantenstroperij en visstroperij op te treden.

5.5.5 POPULATIEBEHEER EN SCHADEBESTRIJDING

De provincie houdt toezicht op schadebestrijding en populatiebeheer (niet bedoeld jacht) volgens de Flora- en Faunawet. Jaarlijks wordt hier capaciteit op ingezet. Met reguliere controles wordt ook toezicht rondom Botshol uitgevoerd. Deze activiteiten staan in prioriteitsklasse 3 en 4.

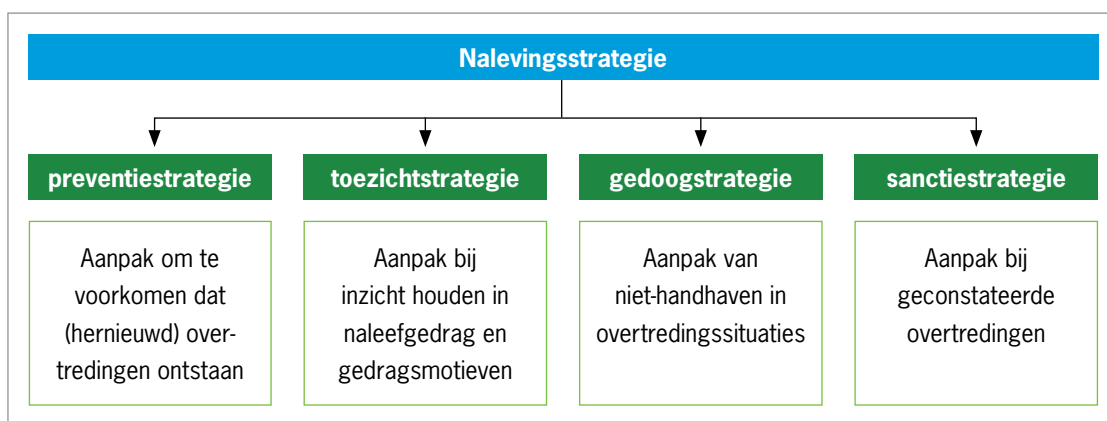
6. NALEVINGSTRATEGIE

6.1 INLEIDING

Het doel van handhaving staat niet op zich: Het handhavingsplan beschrijft de nalevingstrategie die het bereiken van de doelen uit het beheerplan ondersteunt.

Voorlichting en toezicht op naleving van (gedrags-)regels zijn in eerste instantie de belangrijkste instrumenten om gebruikers en bezoekers van het gebied te informeren over de maatregelen om de natuur te beschermen en naleving te bevorderen. Groeit de bekendheid met de regels (preventief), dan zal bij overtredingen ook vaker repressief worden opgetreden. Beide typen instrumenten worden afgestemd op het type overtreding en de situatie ter plekke.

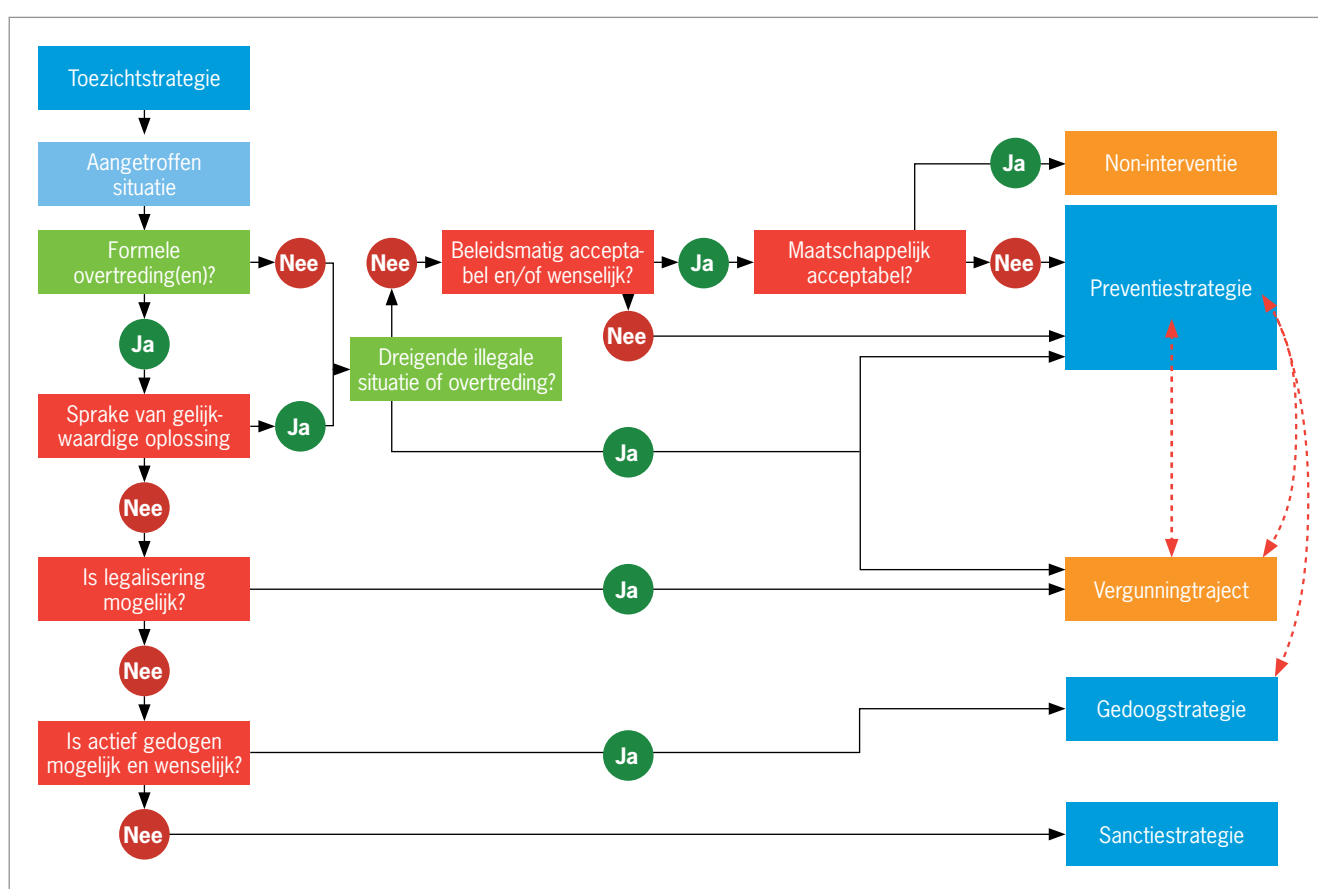
Om eenduidig in Botshol te kunnen opereren, is een nalevingstrategie opgesteld. De strategie moet aansluiten op de gestelde doelen en prioriteiten. In de strategie is aangegeven hoe de naleving bevorderd wordt en meer specifiek: welke instrumenten naast toezicht, handhaving en sanctioneren ingezet worden om dit doel te bereiken. Ze is opgebouwd uit een toezichtstrategie, een sanctiestrategie en een gedoogstrategie. Samen met de 'preventiestrategie' zijn deze vier strategieën samen te vatten onder de noemer 'nalevingsstrategie'. Zie onderstaand schema:

Figuur 7. Schematische weergave van de naleefstrategie.

De preventiestrategie legt vast met welke instrumenten van voorlichting en communicatie de provincie het door haar gewenste naleefgedrag wil bereiken en welke rol handhaving daarbij speelt. De toezichtstrategie beschrijft de diverse vormen van toezicht en wat de basiswerkwijze daarbij is (om zicht te houden op het naleefgedrag). De sanctiestrategie omvat de basisaanpak voor bestuursrechtelijk en strafrechtelijk optreden bij overtredingen (hoe wordt repressief opgetreden?). De sanctiestrategie is gericht op het herstel van een ongewenste situatie en het waar nodig bestraffen van de veroorzakers hiervan. De gedoogstrategie beschrijft situaties en condities waarbij de inzet van sancties tegenover overtreders tijdelijk achterwege kan blijven (hoe wordt gehandeld bij het afzien van handhaving?).

De nalevingsstrategie is het overall-kader als het gaat om de vraag 'hoe te handelen bij de aangetroffen situatie?' Het complete scala aan mogelijkheden is hieronder schematisch weergegeven:

Figuur 8. Schematische weergave van hoe te handelen van de aangetroffen situatie.

Vertrekpunt in dit schema is de feitelijke situatie die een toezichthouder (naar aanleiding van programma, klacht, incident, vergunningaanvraag, etc.) ter plekke aantreft. De nalevingsstrategie heeft als eerste beoordelingskader de vraag of er sprake is van een formele overtreding op basis van algemene of specifieke regelgeving. In diverse gevallen kan niet-sanctionerend opgetreden worden, maar is het effect als gevolg van een activiteit ongewenst. Dan biedt voorlichting misschien een oplossing. Dit zijn vaak situaties waarbij sprake

is van een gedragsovertreding, die niet zijn te bewijzen. Als een overtreding duidelijk is vastgesteld moet nog worden onderzocht of de situatie te legaliseren is, of dat door middel van gedogen van handhaving wordt afgezien. Als dat geen oplossing biedt, dan wordt sanctionerend opgetreden.

Het bovenstaande sluit aan bij de provinciale Naleefstrategie omgevingsrecht 2012-2015, zoals die voor de toezichthouders van de provincie Utrecht op 20 december 2011 door Gedeputeerde Staten is vastgesteld. De sanctiestrategie uit de provinciale naleefstrategie wordt dit jaar vervangen door een sanctiestrategie, die samen met de gemeenten wordt opgesteld. Dit is een invulling van de landelijke handhavingstrategie.

6.2 PREVENTIEF TOEZICHT

Met voorlichting en communicatie wordt de bekendheid met de regels vergroot. Ook kan voorlichting en communicatie het draagvlak voor de maatregelen in het kader van het beheerplan Botshol vergroten. Bij de uitingen die in het kader van voorlichting worden gedaan, is het belangrijk eenduidigheid aan te brengen, bijvoorbeeld door het voeren van een beeldmerk en huisstijl. En ook door afstemming met de verantwoordelijke(n) voor het communicatieplan dat bij het beheerplan hoort. Met de bootverhuurders zal een overleg gevoerd worden om te bespreken hoe de boothuurders op hun verplichtingen gewezen kunnen worden. Aan subsidieontvangers moet worden toegelicht onder welke voorwaarden ze bestrijdingsmiddelen mogen gebruiken.

6.3 TOEZICHTSTRATEGIE

In de toezichtstrategie is vastgelegd welke vormen van toezicht onderscheiden worden en wat de basiswerkwijze daarbij is. Bij toezicht onderscheiden we twee typen van toezicht, het 'objectgebonden toezicht' en het 'vrije veld toezicht of gebiedsgericht toezicht'.

6.3.1 OBJECTGEBONDEN TOEZICHT

Objectgericht toezicht richt zich op het toezicht op de uitvoering van verleende vergunningen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 dan wel de uitvoering van activiteiten onder voorwaarden zoals opgenomen in het Beheerplan. Het gaat bijvoorbeeld om veehouderijen.

6.3.2 GEBIEDSCONTROLE / VRIJE VELD

Het vrije veld-toezicht richt zich op de toegangsbeperkende maatregelen in het gebied. De toezichtstrategie voor dit taakveld richt zich daarom op het signaleren van, en optreden tegen illegale situaties. Daarbij zal jaarlijks in het handhaving uitvoeringsprogramma de tijdsbesteding en de wijze van uitvoering hiervan worden vastgelegd. Afhankelijk van de doelgroep is een mix gewenst van verschillende typen vrije veld toezicht:

- toezicht op het water;
- toezicht vanaf het land;
- toezicht vanuit de lucht (milieuvlucht)

6.3.2.1 TOEZICHT MET EEN BOOT OP HET WATER

Door toezicht op het water uit te voeren kunnen vissers gecontroleerd worden.

6.3.2.2 TOEZICHT VANAF HET LAND

Handhavers (al dan niet in teamverband) houden gericht toezicht op de toegangsbeperkingen van het gebied. Daarnaast signaleren en melden handhavers die om andere redenen in het gebied aanwezig zijn eventuele overtredingen aan de juiste toezichthoudende instantie. Buitengewone Opsporingsambtenaren (BOA's) kunnen handhavend optreden.

6.3.2.3 TOEZICHT VANUIT DE LUCHT (MILIEUVLUCHT)

Sommige delen van het buitengebied zijn slecht toegankelijk. Vanuit de lucht kan de toezichthouder een goed beeld krijgen van dit gebied in een zeer kort tijdsbestek. Met een helikopter wordt een vlucht gemaakt om overtredingen op te sporen. De mogelijke overtredingen worden op de foto gezet. Het aantal aanwezige boten kunnen zo worden geteld.

6.4 HANDHAVINGSTRATEGIE

In diverse vergunningen en verordeningen zijn voorschriften opgenomen die de bescherming van het gebied moeten waarborgen. Daarnaast gelden in het gebied wetten en regels die hieraan eveneens een bijdrage leveren.

Afhankelijk van het type overtreding zijn primair twee sporen te onderscheiden:

Bestuursrechtelijke handhaving: handhavend optreden door het bevoegd gezag (bestuur), bijvoorbeeld door het opleggen van een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang. Met bestuursrechtelijk optreden wordt vooral beoogd om de schade die door de overtreding is ontstaan ongedaan te maken of om datgene te doen wat door de overtreder is nagelaten (reparatoir doel). Deze vorm van handhaving is gericht om de situatie zo spoedig mogelijk te (laten) herstellen. De bevoegdheden van de bestuursrechtelijke handhaver zijn opgenomen in hoofdstuk 5 Algemene wet bestuursrecht.

Strafrechtelijke handhaving: handhavend optreden door (buitengewone) opsporingsambtenaren in dienst van politie, natuurbeheerders, milieudiensten en andere organisaties onder leiding van het Openbaar Ministerie (Functioneel Parket). De opsporingsambtenaren maken een proces-verbaal op of een Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu. Met strafrechtelijk optreden wordt vooral beoogd om te straffen voor fouten gemaakt in het verleden en om zo herhaling van overtredingen in de toekomst te voorkomen. De bevoegdheden van de (buitengewoon) opsporingsambtenaar zijn.

De reactie hangt af van de mate van ernst, uit te drukken in de aard en omvang van de handeling/activiteit en de mate van (onomkeerbare) schadelijke effecten op de kwalificerende soorten van het gebied.

6.5 GEDOOGSTRAATEGIE

Bij gedoogsituaties dient te worden aangesloten bij de huidige jurisprudentie van de afdeling bestuursrecht-spraak Raad van State.

“Slechts onder bijzondere omstandigheden. Dat kan zich voordoen als sprake is van concreet zicht op legalisatie. Ook kan handhavend optreden zodanig onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien”.

Het landelijke beleidskader betreffende gedogen¹ en de jurisprudentie van de bestuursrechter zijn als uitgangspunt gebruikt bij het opstellen van dit hoofdstuk. Aan het landelijke beleidskader voor gedogen kunnen geen rechten worden ontleend.

Het motto vanuit de preventie is: ‘Handhaven is goed, maar preventie is beter.’ Wanneer toezicht echter tot handhaven leidt, is daadwerkelijk handhaven de regel en gedogen de uitzondering. Uitsluitend met uitzicht op legalisatie en/of opheffen van de strijdigheid kan in een dergelijke situatie het middel gedogen onder voorwaarden uitkomst bieden en aanvaardbaar worden ingezet. Op de juiste wijze ingezet, kan gedogen dan zorgen voor de nodige flexibiliteit die in de sfeer van een bepaald normencomplex noodzakelijk is.

Wat is gedogen?

Definitie van gedogen: het bestuur dat bevoegd is tot handhaving ziet willens en wetens (tijdelijk) af van optreden tegen een overtreding.

Verschillende vormen:

- stilzwijgend (achteraf);
- uitdrukkelijk (vooraf of achteraf);
- al dan niet onder bepaalde voorwaarden;
- al dan niet vooruitlopend op legalisatie (gekwaliceerd gedogen)

De bevoegdheid om te gedogen kan worden afgeleid uit het discretionaire karakter van de handhavingsbevoegdheden. In de jurisprudentie wordt een aantal eisen aan het gedogen gesteld:

Eisen:

- uitdrukkelijk schriftelijk gedogen;
- tijdelijke karakter (bij voorkeur vooruitlopend op vergunningverlening);
- verbonden aan voorwaarden;
- betrokkenheid van belanghebbenden (hoorplicht van art. 4:7 en 4:8 Awb).

¹ Bestaande uit de ‘eerste gedoogbrief’ van de ministers VROM en Verkeer en Waterstaat van 28 mei 1990, TK 1989-1990, 21 137, nr. 269, de ‘tweede gedoogbrief’ van de ministers van VROM en Verkeer en Waterstaat van 10 oktober 1991, onder de titel ‘Gezamenlijk beleidskader in zake het terugdringen van het gedogen van milieuovertredingen’, TK 1991-1992, 22 343, nr. 2 en de kabinetsnota ‘Grenzen aan gedogen’, TK 1996-1997, 25 085, nrs. 1-2.

7. ORGANISATIE EN AANPAK

In dit hoofdstuk zijn de toezicht- en handhavingacties die uitgevoerd gaan worden weergegeven. Deze toezicht- en handhavingacties zijn gericht op het zoveel mogelijk beperken van de negatieve effecten van activiteiten op de instandhoudingsdoelen in de gebieden. Deze negatieve effecten manifesteren zich bij het overtreden van de voorschriften. Het toezicht en de handhaving zijn gericht op het bevorderen van het naleefgedrag.

In dit hoofdstuk is de capaciteit voor toezicht en handhaving weergegeven, evenals het uitvoeringsprogramma op hoofdlijnen en de eventuele projecten die in de beheerplanperiode worden uitgevoerd. Gedetailleerde informatie over de uit te voeren acties worden weergegeven in een jaarlijks uitvoeringsprogramma.

7.1 ORGANISATIE EN CAPACITEIT

Het uitvoeringsprogramma voor toezicht en handhaving komt voort uit de prioriteiten, doelstellingen en de strategie. Aan deze elementen is de beschikbare capaciteit voor toezicht en handhaving gekoppeld, waardoor een reëel beeld van de uit te voeren acties in het kader van toezicht en handhaving ontstaat.

In onderstaande tabel is van de gekozen activiteiten aangegeven hoe toezicht en handhaving daarop wordt ingevuld, en of er voldoende capaciteit beschikbaar is.

Activiteit	Toezichts-methode?	Welk middel inzetten?	Beschikbare capaciteit voldoende?	Opmerking
Controle op gebruik bestrijdingsmiddelen, beheer van riet en ruigte.	Surveillance te voet of vanaf het water Milieuvlucht	Voornamelijk terugvorderen van subsidie. Eventueel straf- en bestuursrecht	J	
Controle op bemesten van percelen	Surveillance met auto	Strafrecht	J	
sportvissen	Surveillance vanaf het water Milieuvlucht	Strafrecht	J	
Overleg met bootverhuurders	Overleg	Geen	J	
Controle veehouderij	Lokatiebezoek	Bestuursrecht	N	Er wordt door de provincie nieuw budget gezocht.
Wandelen op paden in broedseizoen	Surveillance te voet	Strafrecht	J	

Tabel 5. Wijze van toezicht op gekozen objecten.

7.2 UITVOERINGSPROGRAMMA TOEZICHT EN HANDHAVING

Het rendement van handhaving staat of valt met een adequate uitvoeringsorganisatie die doelgericht en effectief werken mogelijk maakt. In het gebied hebben verschillende bestuursorganen toezichthoudende en handhavende taken en bevoegdheden. De activiteiten in het gebied met de grootste negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen zijn uit de probleemanalyse naar voren gekomen en als prioriteit benoemd. Vervolgens is in de strategie aangegeven hoe de naleving van de activiteiten bevorderd wordt, zodat het negatieve effect op de instandhoudingsdoelen tot een minimum beperkt blijft. Deze beleidsuitgangspunten zijn samen met de capaciteit per organisatie de uitgangspunten voor het uitvoeringsprogramma.

Om de taken efficiënt uit te voeren wordt onderzocht hoe organisaties beter met elkaar kunnen samenwerken en hoe de informatie-uitwisseling kan worden verbeterd.

8. MONITORING EN EVALUATIE VAN HET HANDHAVINGPLAN

8.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk is de informatie weergegeven die nodig is om vast te stellen of de doestellingen uit dit handavingsplan voor het gebied en de daarbij horende werkwijze in de praktijk effectief zijn geweest. De effectiviteit wordt vastgesteld door te monitoren. In de evaluatie worden de beschikbare gegevens uit de monitoring geanalyseerd. Uit deze analyse blijkt de effectiviteit. Resultaat van de evaluatie is een set aan verbetermaatregelen waarmee het beleid kan worden bijgesteld en verbeterd.

8.2 MONITORING

Om te kunnen vaststellen of de handhavingdoelstellingen worden bereikt, is monitoring noodzakelijk. Voor het proces van monitoren zijn indicatoren nodig. Een indicator is een meetbaar fenomeen (meestal een getal) dat een signalerende functie heeft. Wijkt een indicator af van een afgesproken norm dan is bijsturing mogelijk. De gestelde doelen in de planperiode zijn SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdsgebonden) opgesteld. Deze zijn vertaald in indicatoren en daardoor meetbaar.

Voor dit handavingsplan zijn de volgende indicatoren te gebruiken:

- aantallen uitgevoerde controles;
- geconstateerde overtredingen;
- opgelegde sancties;
 - bestuursrechtelijke sancties (dwangsommen, bestuurlijke boete)
 - strafrechtelijke sancties (zoals processen-verbaal en aangeboden transacties)
- ontvangen klachten en meldingen met betrekking op het toezichtgebied;
- incidentenrapportages (calamiteiten en incidenten in het gebied);
- registratie tijdschrijven;
- notulen van overleggen;
- gegevens van andere handhavingorganisaties.

8.3 EVALUATIE

Om te kunnen beoordelen of de uitgevoerde toezicht en handhavingacties effectief is en uitvoering geeft aan de gestelde doelen en prioriteiten is evalueren noodzakelijk. Er moet regelmatig worden gezien of het beleid aanpassing vergt, maar in ieder geval naar aanleiding van voorgeschreven jaarlijkse evaluatie van het uitvoeringsprogramma.

Belangrijk onderdeel van de evaluatie is het jaarlijkse overleg met het verslag daarvan. Om te kunnen beoordelen of het gevoerde beleid effectief is, en uitvoering geeft aan de gestelde prioriteiten en doelen, is evalueren noodzakelijk. Regelmatig moet worden gezien of het beleid aanpassing vergt. Dit gebeurt in ieder geval naar aanleiding van de jaarlijkse evaluatie van het uitvoeringsprogramma. Voor de frequentie waarmee wordt gerapporteerd is geen termijn gesteld, maar een jaarlijkse rapportage wordt aanbevolen. Het handhavingsbeleid, het uitvoeringsprogramma, de rapportage en de evaluatie-uitkomsten moeten bekend worden gemaakt aan de politiek vertegenwoordigende organen. In welke vorm of op welke wijze dat plaatsvindt, is aan het bestuursorgaan. Door te voldoen aan de hier aan de orde zijnde onderdelen kan worden gegarandeerd dat het handhavingproces cyclisch verloopt.

Normaal gesproken wordt gesteld dat rapportage plaats vindt over de resultaten van het uitgevoerde beleid. Een consistente opbouw vanuit de probleemanalyse, strategie, programmering en uitvoering is essentieel. In de verslaglegging staat hoe de voorgenomen activiteiten zijn gerealiseerd. Daarnaast is aangegeven in hoeverre zij hebben bijgedragen aan de vastgelegde handavingsdoelstellingen.

8.3.1 MUTATIES EN DYNAMIEK IN HET HANDHAVINGSBELEID

Een overleg met als onderwerp de evaluatie en verbeterpunten voor het te actualiseren handhavingplan is een jaarlijks terugkerend ijkpunt. Dit overleg vindt elk najaar plaats. De doelstellingen en nalevingstrategie worden naar aanleiding van de evaluatie zonodig bijgesteld. De RUD neemt hiervoor het initiatief. Afhankelijk van de analyseresultaten, mutaties bij de handhavingspartners en ontwikkelingen van buitenaf vindt bijstelling plaats.

Uit het overleg moet eveneens duidelijk worden of er mutaties zijn in de beschikbare capaciteit en de financiële middelen van alle handhavingspartners. Mutaties kunnen leiden tot aanpassing van doelstellingen en projecten in de uitvoering. Daarnaast wordt het beleid verbeterd door de verbetermaatregelen uit de evaluatie jaarlijks te implementeren. Naast deze jaarlijkse verbeterslag zijn er meer mutaties die jaarlijks uitgevoerd moeten worden om het beleid actueel te houden en het toezicht en de handhaving in de praktijk effectief te houden.

Jaarlijks ontstaan als gevolg van het uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma nieuwe inzichten betreffende de handhaving, mede als gevolg van het houden van toezicht. Onderstaand wordt een overzicht gegeven van mutaties en de dynamiek in het handhavingsbeleid.

Mutatie/dynamiek	Bijwerken in	Frequentie
Monitoring en evaluatie (effectiviteit)	Handhavingjaarverslag	Een maal per jaar
Informatie over het naleefgedrag/ effecten (resultaten)	Risicomodule	Een maal per beheerplanperiode
Berekenen nieuwe prioriteiten	Risicomodule	Een maal per beheerplanperiode
Registreren voortgang	Registratiesysteem	Maandelijks
Monitoren uren toezicht & handhaving	Tijdschrijfsysteem	Wekelijks
Uitvoeringsprogramma toezicht & handhaving (inclusief zo nodige bijstelling van doelen)	Handhavinguitvoering-programma's	Een maal per jaar
Handhavingsbeleid	Handhavingsbeleid	Gelijk met het beheerplan

Tabel 6. Overzicht van mutaties en dynamiek van het handhavingsbeleid.

8.4 NIEUWE PROGRAMMERING REGULIER

Het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks herzien of bijgesteld. Randvoorwaarden voor het kunnen bijstellen, zijn de verbetermaatregelen uit de evaluatie en de bijgestelde doelstellingen. Het uitvoeringsprogramma wordt in het laatste kwartaal van elk kalenderjaar opgesteld, zodat het voor 1 januari door de partners kan worden vastgesteld.

8.4.1 NIEUWE PROJECTEN

Onderdeel van het herziene uitvoeringsprogramma kunnen verschillende projecten zijn die in het toezicht-gebied plaatsvinden.

8.4.2 PLANNEN NIEUWE WERKSESSIE

Het actueel houden van het plan en uitvoeringsprogramma voor het toezichtsgebied vraagt om continue aandacht. De RUD heeft hier een centrale rol in. In de praktijk betekent dit dat de RUD zorg draagt voor de evaluatie en initiatiefnemer is van de werkzaamheden die hieruit voortkomen.

BIJLAGE 1

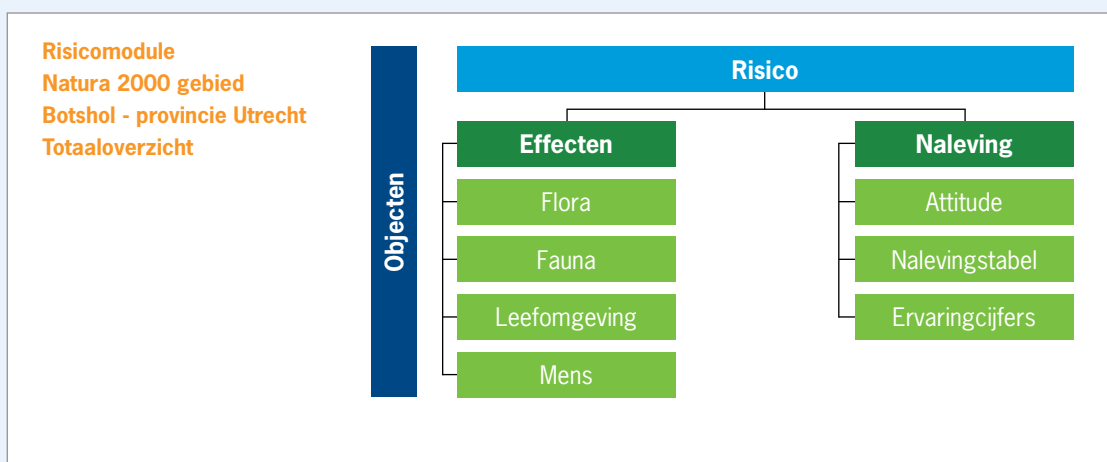
PROCES RISICOMODULE BOTSHOL

Deze procesbeschrijving geeft een beschrijving van de theorie van de risicomodule Botshol. Daarnaast beschrijft het kort het proces dat is doorlopen tot de ontwikkeling en de invulling van de risicomodule Botshol.

De provincie Utrecht heeft de regierol toezicht & handhaving op de groene wetten (o.a. Flora & Faunawet en Natuurbeschermingswet). De provincie Utrecht heeft er voor gekozen om invulling te geven aan de regierol door gebruik te maken van de risicomodule Botshol. Hiermee kan uitwerking gegeven worden aan een programmatische invulling van het toezichtinstrumentarium.

Theorie risicomodule

De risicomodule is een instrument om risico's in kaart te brengen en risico's ten opzichte van elkaar te onderscheiden. De risicomodule Natuurwetgeving omvat de groene taken en berekent met behulp van zoveel als mogelijk objectieve maatstaven, de daadwerkelijke risico's. De onderstaande afbeelding geeft de risicomodule Botshol weer.

Centraal in de systematiek van de Risicomodule staat de formule $RISICO = KANS \times EFFECT$

Deze formule is een internationaal geaccepteerde en veel gebruikte methode om een adequate inschatting te kunnen maken van de benodigde prioriteit van, onder andere, handhavingstaken. De elementen [KANS] en [EFFECT] zijn ingevuld door middel van allerlei thema's en variabelen. Op basis van een open en inzichtelijke berekening komt een totaalscore tot stand. Deze totaalscore bepaald het risico en daarmee modelmatig de prioriteit. Uiteraard is het model beslissingsondersteunend.

In de [objecten] zijn de omschrijvingen opgenomen waarvoor het risico bepaald wordt. Deze objecten bestaan uit gespecificeerde overtredingssoorten uit het BOA-registratie Systeem (BRS) dat binnen de RUD gehanteerd wordt. Het onderdeel [EFFECT] bestaat uit natuurthema's die (uitgewerkt in variabelen) uitdrukking geven aan het negatieve effect dat optreedt als gevolg van de overtreding.

Proces opbouw en invullen risicomodule

Het proces om te komen tot de opbouw en invulling van de risicomodule is uitgevoerd in drie processtappen. Vertegenwoordigers van de volgende stakeholders hebben deelgenomen aan dit proces:

1. NVWA
2. Gemeente De Ronde Venen
3. Politie
4. Waterschap AGV/Waternet
5. Vereniging Natuurmonumenten
6. Milieudiensten
7. Provincie Utrecht

Stap 1 Informatie (Start) bijeenkomst

In de eerste bijeenkomst zijn de betrokken stakeholders geïnformeerd over het te doorlopen proces en het gebruik en de werking van de risicomodule.

Stap 2 Ontwerp-risicomodule

De risicomodule Botshol is ingericht door de stakeholders. In de tweede bijeenkomst zijn de objecten, thema's en variabelen vastgesteld voor de risicomodule.

Stap 3 Invulsessie risicomodule Natuur

De risicomodule Botshol zoals die ontworpen is in stap 2, is in de derde bijeenkomst ingevuld. De invulling van de risicomodule vond plaats door elke stakeholder afzonderlijk te laten stemmen. Na telling van stemmen werd de keuze met de meeste stemmen verwerkt in de risicomodule. Bij een gelijk aantal stemmen werd de zwaarst wegende keuze-mogelijkheid aangehouden. Op deze wijze is de complete risicomodule doorlopen en gevuld.

In bijlage 2 is de volledige scorelijst van de risicomodule Botshol opgenomen.

BIJLAGE 2

SCORELIJST RISICOMODULE BOTSHOL

Prioriteitsblokken

Klasse	Opmaak		Van	Tot en met	
I	ZEER GROOT RISICO		24	32	punten
II	GROOT RISICO		19	24	punten
III	BEPERKT RISICO		12	19	punten
IV	KLEIN RISICO		8	12	punten
V	ZEER KLEIN RISICO		5,0	8	punten

Variabelen

☒ Naleving meetellen

Tabel	Opmaak	Effecten	Naleving	Totaal
Kolommen		7	6	

Code	Beschrijving	Effecten	Naleving	Totaal	Klasse	Aantallen
N2000-021	NM & PE - gebruik bestrijdingsmiddel NIET volgens vrs (ook MCPA)	6,0	5,3	32,0	I	1
N2000-012	WB - schonen/uitbaggeren van watergangen NIET volgens gedragscode	5,3	6,0	31,5	I	1
N2000-011	WB - niet goed peilbeheer	6,8	4,7	31,9	I	1
N2000-003	PE - beheer van riet en ruigte niet volgens gedragscode (bevoeiing met waterpomp)	4,9	6,0	29,5	I	1
N2000-002	PE - beheer van riet en ruigte niet volgens gedragscode	4,3	6,7	28,9	I	1
N2000-064	VD - gemotoriseerd verkeer A2 en A9 buiten gebied	5,8	4,9	28,1	I	1
N2000-063	VD - vliegverkeer Schiphol	5,8	4,9	28,1	I	1
N2000-004	LB - bemesting percelen (stikstof depositie van omliggende agrariërs)	4,6	5,8	26,5	I	1
N2000-006	RECR - sportvissen vanaf water	4,3	6,0	25,5	I	1
N2000-037	LB - veehouderij	3,9	6,2	24,4	I	1
N2000-016	RECR - wandelen op paden in broedseizoen	4,4	5,1	22,6	II	1
N2000-066	FF - orchideeën steken of andere planten stropen	4,0	5,6	22,2	II	1
N2000-036	JAH - stroperij nabijheid gebied	3,5	6,2	21,8	II	1
N2000-030	NM - snoeien/ verwijderen begroeiing tijdens broedseizoen	3,5	6,2	21,8	II	1

Code	Beschrijving	Effecten	Naleving	Totaal	Klasse	Aantallen
N2000-047	VD - Politiehelikopter	4,5	4,9	22,0	II	1
N2000-020	PE - gebruik bestrijdingsmiddel volgens vrs (ook MCPA)	3,8	5,8	21,7	II	1
N2000-009	WB - machinaal maaibeheer dijken en kades rondom gebied	4,1	5,3	21,8	II	1
N2000-046	RECR - wandelen buiten paden	4,4	4,9	21,6	II	1
N2000-044	RECR - HOP's	4,0	5,3	21,3	II	1
N2000-067	RECR - verhuur gemotoriseerd boten en/of te veel verhuur en / of binnen broedseizoen	3,3	6,2	20,7	II	1
N2000-005	LB - gebruik gewasbeschermingsmiddelen	4,8	4,2	20,1	II	1
N2000-068	RECR - vissen zonder vergunning/ op verboden wateren	3,3	6,0	19,5	II	1
N2000-029	NM - nalaten van maaien	3,7	5,1	18,7	III	1
N2000-033	PE - verbranden van sluik	4,0	4,4	17,8	III	1
N2000-043	RECR - loslopende honden	3,3	5,3	17,3	III	1
N2000-018	NM - negatief effect: verstoren fauna	3,5	4,7	16,3	III	1
N2000-048	RECR - Balonvaart	3,5	4,7	16,3	III	1
N2000-017	JAH- Vissen met fuiken	2,7	5,8	15,4	III	1
N2000-010	WB - schonen/uitbaggeren van watergangen volgens gedragscode	4,3	3,6	15,4	III	1
N2000-055	JAH - populatiebeheer ganzen, eieren prikken	3,5	3,8	13,2	III	1
N2000-019	NM - gebruik bestrijdingsmiddel volgens vrs (ook MCPA)	3,8	3,3	12,5	III	1
N2000-034	JAH - populatiebeheer ganzen, vangen	3,5	3,3	11,7	IV	1
N2000-013	MRB - muskusratbestrijding (uitzetten en controleren vallen)	3,2	3,6	11,3	IV	1
N2000-035	JAH - populatiebeheer vossen	3,0	3,6	10,7	IV	1
N2000-056	LB - reguliere agrarische bedrijfsvoering	3,0	3,6	10,7	IV	1
N2000-039	RECR - varen met max. 35 roeiboten buiten broedseizoen	2,3	4,4	10,0	IV	1
N2000-032	PE - onderhoud en beheer eigen erf en percelen	3,0	3,3	10,0	IV	1
N2000-041	RECR - verblijfsrecreatie op en nabij Vinkeveense plassen	3,0	3,3	10,0	IV	1
N2000-045	RECR - ijsvegen met auto	2,7	3,6	9,5	IV	1
N2000-027	NM - Grond- en stobbendepot buiten het gebied	3,0	3,1	9,3	IV	1
N2000-031	NM - verbranden van sluik	3,0	3,1	9,3	IV	1
N2000-023	NM - Maaien van hooilanden in zomer	2,6	3,6	9,2	IV	1
N2000-026	NM - Aanleg van (tijdelijke) dammen en duikers	2,8	2,9	8,2	IV	1

Code	Beschrijving	Effecten	Naleving	Totaal	Klasse	Aantallen
N2000-001	NM - beheer riet en ruigte volgens gedragscode (incl. mostrekken) (excl. Gebruik bestrijdingsmiddel/groeihormoon)	2,0	3,8	7,6	V	1
N2000-007	WB - inlaat van gebiedsvreemd, gedefosfateerd water	2,0	3,8	7,6	V	1
N2000-040	RECR - schaatsen in winter	2,2	3,3	7,2	V	1
N2000-061	VD - gemotoriseerd verkeer lokale wegen buiten gebied	2,5	2,9	7,2	V	1
N2000-062	VD - beheeren van wegen onderhoud wegbermen en onderhoud straat-meubilair	2,5	2,9	7,2	V	1
N2000-022	NM - onderhoud en aanbrengen van oeverbeschoeiing	2,2	3,1	6,7	V	1
N2000-008	WB - onderhoud aan stuwen, dammen, duikers, enz.	2,0	3,3	6,7	V	1
N2000-038	RECR - wandelen op paden buiten broedseizoen	2,0	3,1	6,2	V	1
N2000-042	RECR - zwemmen	2,0	3,1	6,2	V	1
N2000-049	NM - begreppelen van rietland	2,0	3,1	6,2	V	1
N2000-015	ND - wetenschappelijk onderzoek	2,2	2,9	6,3	V	1
N2000-014	ND - monitoring (peilbuizen, karteringen)	2,0	2,9	5,8	V	1
N2000-028	NM - Ondersteuning populaties (nestvlotjes)	2,0	2,9	5,8	V	1
N2000-050	NM - afvoeren riet buiten broedseizoen	2,0	2,9	5,8	V	1
N2000-051	NM - verwijderen van struiken en bomen	2,0	2,9	5,8	V	1
N2000-052	PE - begreppelen van rietland	2,0	2,9	5,8	V	1
N2000-053	PE - afvoeren riet buiten broedseizoen	2,0	2,9	5,8	V	1
N2000-054	PE - verwijderen van struiken en bomen	2,0	2,9	5,8	V	1
N2000-057	RECR - vaarexcursie door Natuurmonumenten buiten broedseizoen	2,0	2,9	5,8	V	1
N2000-058	RECR - fietsen buiten het gebied	2,0	2,9	5,8	V	1
N2000-059	RECR - Paardrijden buiten gebied	2,0	2,9	5,8	V	1
N2000-060	RECR - parkeren buiten gebied	2,0	2,9	5,8	V	1
N2000-065	TZ/HH - betreding t.b.v. toezicht	2,0	2,9	5,8	V	1
N2000-025	NM - Ontgraven van verlandde pet-gaten op verboste percelen	2,3	2,2	5,2	V	1
N2000-024	NM - Afplaggen van verzuurde en verdroogde kraggen	2,3	2,2	5,0	V	1

